



Appendix till SFOGs målbeskrivning för ultraljudskunskaper inom obstetrik och gynekologi

Faställdedatum av SFOGs styrelse: 2019-06-12
Granskat av utbildningsnämnden samt Ultra-ARG.
Giltig tills vidare, revision planeras senast under 2021.

Kunna självständigt

Systematisk undersökning, se bilaga 1-3.

Gynekologi - icke-gravid:

- Göra exakta mätningar av uterus, endometriet och ovarierna
- Mäta fri vätska i fossa Douglasi
- Känna igen fysiologiska ändringar i uterus och ovarierna under normal menscykel
- Lokalisera en intrauterint belägen spiral
- Diagnosticera och klassificera benigna och maligna ovarialcystor, t ex med IOTA simple rules eller RMI
- Känna igen, mäta och lokalisera uterusmyom

Gynekologi - tidig graviditet:

- Identifiera en intrauterin hinnsäck på ≥ 5 mm
- Se hjärtaktivitet i ett viabelt foster med CRL på ≥ 7 mm
- Kunna använda ultraljud på ett strukturerat sätt för att handlägga komplikationer i tidig graviditet (missfall, extrauterin graviditet, PUL (pregnancy of unknown location) och mola)
- Datera en graviditet baserat på CRL, BPD
- Chorionicitetsbedömning av tvillingar i tidig graviditet

Obstetrik / sen graviditet:

- Bedöma fosterläge, placentaläge, andningsrörelser, fosterrörelser och hjärtaktivitet hos såväl simplex och duplex i andra och tredje trimestern
- Mäta AFI /SDP
- Mäta cervixlängd
- Postpartumultraljud (placentarester)

Postmenopausalt:

- Bedöma endometrium vid postmenopausal blödning och utföra hydrosonografi

Under handledning

- Utföra tillväxtkontroll / fosterbiometri
- Mäta flöde i A umbilicalis

Systematisk undersökning gynekologi (icke gravid kvinna):

Undersök alltid nedanstående – gör det i samma ordningsföljd så missar du inget!

- Orientering:
 - T ex höger visas vänster, upp visas vänster. Eller om annan bildvisning kunna förklara vad man ser i bilden

- Optimering av bilden:
 - Djup
 - Fokus
 - Zoom
 - Gain
 - Frekvens

- Undersökningsteknik:
 - Identifierar cervix och cervikalkanalen
 - Tittar igenom hela uterus i längdsnitt (mäter djup och endometrietjocklek)
 - Tittar igenom hela uterus i tvärsnitt (mäter bredd)
 - Identifierar tubarhörnen
 - Undersöker högra ovariet i tvärsnitt (mäter bredd och djup)
 - Undersöker högra ovariet i längdsnitt (mäter längd)
 - Undersöker vänstra ovariet i tvärsnitt (mäter bredd och djup)
 - Undersöker vänstra ovariet i längdsnitt (mäter längd)
 - Tittar nedanför, ovanför, lateralt och medalt om ovarierna (resistenser?)
 - Undersöker fossa Douglasi (vätska?)
 - Tittar på urinblåsan (tumör?)

Systematisk undersökning gynekologi (tidig graviditet, ≤ 12 veckor):

Undersök noggsamt hela kaviteten längdsnitt och tvärsnitt från sida till sida så att du inte missar ett foster. Notera alltid om du ser/inte kan se nedanstående

- Säkerhet:
 - Visar och förstår innebörden av MI (mechanical index) och TI (thermal index)
- Orientering:
 - Text höger visas vänster, upp visas vänster. Eller om annan bildvisning kunna förklara vad man ser i bilden
- Optimering av bilden:
 - Djup
 - Fokus (få foci för undersökning av fosterhjärtat)
 - Zoom
 - Gain
 - Frekvens
 - Minska vinkeln (för undersökning av fosterhjärtat)
- Undersökningsteknik:
 - Identifierar cervix
 - Identifierar cervikalkanalen
 - Följer cervikalkanalen upp till kaviteten
 - Identifierar:
 - Hinnsäck (mäter diameter = medel av tre vinkelräta mått)
 - Amnion
 - Gulesäck
 - Embryo (mäter CRL)
 - Hjärtaktivitet
 - Antal foster (chorionicitet)
 - Corpus luteum – noterar sida
 - Extra-ovariella resistenser
 - Vätska i fossa Douglasi

Systematisk undersökning obstetrik:

Undersök alltid nedanstående – gör det i samma ordningsföljd så missar du inget!

- Säkerhet: visar och förstår MI, TI
- Översikt uterus
- Orientering (höger visas vänster, huvud visas vänster)
- Optimering av bilden
 - Djup
 - Fokus
 - Zoom
 - Gain
 - Frekvens
- Undersökningsteknik
 - Antal foster
 - Visar hjärtat som slår
 - Beskriver fostrets läge
 - Visar fostrets längdsnitt/profil
 - Visar BPD-planet av skallen
 - Visar armar, ben, händer, fötter
 - Visar urinblåsa och magsäck
 - Placentaläge
 - Fostervattenmätning (SDP alt AFI, normal/oligo/poly)
 - Kommunikation med patienten